

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/1192/2015
Identifikačné číslo spisu: 1104136112
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1104136112.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P., bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. Ľubomírom Niedelským, advokátom v Košiciach, Hviezdoslavova 7, proti žalovanej Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 29 954,49 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22C 336/2004, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. novembra 2014 sp. zn. 9Co 254/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (po tom, čo uznesením z 1. apríla 2011 č. k. 22C 336/2004-119 zastavil konanie v časti týkajúcej sa sumy 9 958,17 eur s príslušenstvom a uznesením zo 6. júna 2011 zastavil konanie v časti týkajúcej sa sumy 1 000,51 eur) rozsudkom z 9. januára 2012 č. k. 22C 336/2004-329 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 18 996,51 eur spolu so 16,5 % úrokom z omeškania ročne od 2. októbra 2002 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 6 203,43 eur na účet právneho zástupcu žalobcu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 53 ods. 1 a 4, § 54 ods. 2, § 788 ods. 1 a 3, § 795 ods. 1, § 797 ods. 2 a 3, § 799 ods. 2, § 806 a § 810 Občianskeho zákonníka, čl. 3 bod 1, čl. 4 bod 7 a čl. 10 bod 26 zmluvných dojednaní, vecne tým, že žalobca so žalovanou uzatvoril 9. februára 2000 poisťnú zmluvu, predmetom ktorej bolo aj poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia vecí živelnou udalosťou s dojednaním tzv. komplexného živelného rizika, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné poisťné podmienky a Zmluvné dojednanie pre prípad poškodenia alebo zničenia vecí živelnou udalosťou. V konaní mal súd preukázané, že 21. augusta 2002 bola žalobcom nahlásená poisťná udalosť, ktorá spočívala v poškodení majetku v dôsledku požiaru spôsobeného výbuchom ručného granátu umiestneného na kovovej bandaske s obsahom benzínu, ktorú tretia osoba úmyselne vhodila cez okno do priestorov záložne nachádzajúcej sa v budove Grécko-katolíckej cirkvi, farnosti v Kráľovskom Chlmci, pri ktorom zhorel interiér záložne so založenými predmetmi, čím vznikla žalobcovi ako majiteľovi záložne škoda v žalovanej výške. Sporným ostalo, či na uvedenú udalosť, na základe ktorej si

žalobca nárokuje poistné plnenie, sa vzťahuje poistná zmluva alebo či ide o tzv. výluku z poistenia podľa čl. 4 bod 7 zmluvných dojednaní, podľa ktorého sa poistenie nevzťahuje na úmyselné poškodenie alebo zničenie poistenej veci spôsobené výbuchom nálože, trhavy, granátu, inými výbušnými hmotami, horľavinami a nimi vyvolanými spolupôsobiacimi príčinami, ak úmyselné konanie smerovalo k poškodeniu alebo zničeniu poisteného majetku, proti osobe poisteného alebo proti osobe vlastníka poisteného majetku. Dospel k záveru, že žalovaná v konaní nepreukázala, že k poistnej udalosti došlo konaním zakladajúcim výluku z poistenia podľa uvedeného článku zmluvných dojednaní, na ktoré je podľa výkladu súdu prvej inštancie potrebné splnenie všetkých podmienok v ňom uvádzaných súčasne. Obranu žalovanej spočívajúcú v tvrdení, že epicentrom výbuchu bola práve záložňa, kam bola výbušnina vhozená, z čoho usudzovala, že cieľom páchatel'a bolo poškodenie alebo zničenie poisteného majetku, považoval za nepostačujúcu, pretože na preukázanie, že ide o prípad, na ktorý sa poistné krytie nevzťahuje, by žalovaná musela preukázať nielen, že úmyselné konanie smerovalo k poškodeniu alebo zničeniu poisteného majetku, ale súčasne, že úmyselné konanie smerovalo proti osobe poisteného alebo proti osobe vlastníka poisteného majetku. Nakoľko pri výbuchu došlo k zničeniu poistených vecí, výšku poistného plnenia mal súd prvej inštancie preukázanú z dokladov dostupných z vedenia účtovníctva. Navyiac, súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku vychádzal zo záveru, že predmetná poistná zmluva mala povahu spotrebiteľskej zmluvy a je teda namieste aplikácia ustanovenia § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Žalovaná sa s plnením dlhu dostala do omeškania 2. októbra 2002, t. j. nasledujúci deň po tom, ako listom z 1. októbra 2002 oznámila žalobcovi, že mu poistné plnenie neposkytne; súd prvej inštancie preto žalobu v časti o zaplatenie úrokov z omeškania 16,5 % ročne za obdobie od 6. septembra 2002 do 1. októbra 2002 ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 6. novembra 2014 sp. zn. 9Co 254/2012 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 1 514,36 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že v danom prípade išlo o náhodnú a teda aj poistnú udalosť v zmysle § 788 ods. 1 a § 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a preto nenastali podmienky na uplatnenie výluky z poistenia v zmysle čl. 4 bod 7 zmluvných dojednaní, pre ktoré by museli byť súčasne splnené dve podmienky, a to podmienka úmyselného poškodenia alebo zničenia poistenej veci spôsobená výbuchom nálože, trhavy, granátu alebo iných výbušných hmôt a podmienka, že úmyselné konanie smerovalo k poškodeniu alebo zničeniu poisteného majetku proti osobe poisteného alebo proti osobe vlastníka poisteného majetku. Uviedol, že v konaní bolo preukázané, že konaním tretej osoby došlo k úmyselnému poškodeniu alebo zničeniu poistenej veci spôsobenému výbuchom nálože, trhavy, granátu alebo iných výbušných hmôt, ale nebolo žalovanou, ktorú v tomto smere zaťažovalo dôkazné bremeno, bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že spomínané úmyselné konanie tretej osoby smerovalo práve proti poistenému majetku, či osobe poisteného (žalobcu). Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie považoval za nepostačujúce pre opačný záver tvrdenie žalovanej o tom, že bandaska s horľavinou bola vhozená cez okno priestorov záložne prevádzkovanvej žalobcom, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že poškodený bol nielen tento priestor, ale aj susedné vedľajšie miestnosti a tiež časť neobývanej budovy, ktorej vlastníkom je Grécko-katolícka cirkev, farnosť v Kráľovskom Chľmci. Podľa názoru odvolacieho súdu na uplatnenie výluky z poistenia podľa čl. 4 bod 7 zmluvných dojednaní by muselo byť jednoznačne preukázané aj splnenie podmienky o smerovaní úmyslu páchatel'a k poškodeniu alebo zničeniu poisteného majetku proti osobe poisteného alebo proti osobe vlastníka poisteného majetku. Z vykonaného dokazovania, aj s ohľadom na doterajšie výsledky trestného konania, záver o splnení tejto podmienky nemožno urobiť, v dôsledku čoho sa spomínaná výluka z poistenia nemôže uplatniť a preto z poistnej zmluvy vzniklo žalobcovi právo na poistné plnenie a žalovanej povinnosť plniť. Pokiaľ išlo o výšku poistného plnenia, odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie mal za to, že túto žalobca preukázal spôsobom podľa čl. 10 bod 26 zmluvných dojednaní, na základe ním predložených listinných dôkazov. Odvolací súd však v danej veci nepovažoval za správnu aplikáciu ustanovenia § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka upravujúceho problematiku spotrebiteľských zmlúv, avšak skutočnosť, že žalobca v danom prípade nemal postavenie spotrebiteľa, nič nemení na závere o nesplnení kumulatívnych podmienok podľa čl. 4

bod 7 zmluvných dojednaní a teda ani na vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie s odôvodnením, že v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p. Navrhla, aby dovolací súd rozsudky oboch súdov nižších stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zároveň priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania. Namietala, že súd prvej inštancie nepripustil vykonanie dôkazov (výsluch svedka a dôkazov, ktoré mali preukázať skutočnú výšku škody), ktoré v konaní navrhla vykonať, a nesprávne vyhodnotil žalobcom predložené doklady ako dôkazy preukazujúce skutočnú výšku škody, ktorých relevantnosť namietala, a preto jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnych skutkových záveroch. Obidvom súdom nižších stupňov vytýkala, že sa vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali s jej námietkami ohľadne relevantnosti dôkazov preukazujúcich výšku škody a v dôsledku tejto absencie - nedostatočného odôvodnenia - nepreskúmateľnosti a nepresvedčivosti napadnutých rozhodnutí, nemajúcich náležitosti § 157 ods. 2 O. s. p., jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Namietala tiež, že odvolací súd ju neupozornil na iné právne posúdenie veci, nedal jej možnosť zaujať k nemu relevantné stanovisko, prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy, čím jej odňal právo na dvojinštančnosť súdneho konania, pretože svoj právny záver vylúčil z preskúmvania nadriadeného súdu. Podľa jej názoru súdy nižších stupňov nesprávne vychádzali z predpokladu, že dôkazné bremeno ohľadne preukázania existencie podmienky výluky z poistenia v spore zaťažuje žalovanú, preto ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Má za to, že úmyslom páchatel'a bolo s určitosťou poškodenie alebo zničenie vecí nachádzajúcich sa práve v priestoroch záložne a teda k poistnej udalosti došlo konaním zakladajúcim výluky z poistenia podľa čl. 4 bod 7 zmluvných dojednaní. Tvrdila, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec aj v časti týkajúcej sa náhrady trov konania, keď aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p., ktoré predpokladá plný úspech strany vo veci, k čomu evidentne neprišlo a tiež, keď priznal žalobcovi náhradu za stratu času a cestovné náhrady, ktoré vznikli neúčelne.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení navrhol dovolanie žalovanej zamietnuť ako neprípustné, pretože žalovanou namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom nie je dôvodom na podanie dovolania. Poukázal na ustanovenie § 212 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého je odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Preto ak žalovaná v rámci odvolania nenamietala nedostatočné skutkové zistenia zo strany súdu prvej inštancie, vykonanie dôkazov ňou navrhovaných, ani nesprávne priznanú náhradu trov konania úspešnému žalobcovi, odvolací súd sa správne nezaoberal týmito dôvodmi, preto jej nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Žiadal priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „C. s. p.“), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 C. s. p.), za ktorú koná jej zamestnanec s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p., ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalovanej bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, a prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle ustanovení O. s. p. účinného do 30. júna 2016.

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už najvyšší súd konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1Cdo 113/2012, 2Cdo 132/2013, 3Cdo 18/2013, 4Cdo 280/2013, 5Cdo 275/2013, 6Cdo 107/2012 a 7Cdo 92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

10. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V danom prípade je dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej a tiež o trovách konania.

11. Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237 ods. 1, § 238 a § 239 O. s. p. V ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O. s. p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O. s. p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

12. Dovolanie v časti, ktorou je napadnuté rozhodnutie vo veci samej, nesmeruje proti rozsudku, ktorý by mal znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

13. Keďže v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, t. j. dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, nakoľko dovolací súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, dovolanie nebolo podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky, prípustnosť dovolania z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. nemožno vyvodiť.

14. Dovolaním žalovanej v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania je napadnuté rozhodnutie, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia (por. tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 3Cdo 235/2008, 3Cdo 464/2015, 3Cdo 14/2014) a tento charakter nestráca, i keď s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O. s. p.). Žalovanou podané dovolanie nesmeruje v tejto časti proti uzneseniu, ktoré by malo znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné; navyše, dovolanie proti uzneseniu o trovách bolo v zmysle § 239 ods. 3 O. s. p. neprípustné.

15. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/

rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (por. R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Dovolateľka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

17. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje O. s. p. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.) a na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)]. Na posúdenie prípustnosti dovolania - aj z aspektov § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. - je zásadne príslušný dovolací súd (por. IV. ÚS 238/07).

18. Pokiaľ žalovaná zastáva názor, že k vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. došlo tým, že v rozhodnutí súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - ako sama tvrdí - absentuje náležité odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., a v dôsledku toho je nepreskúmateľné a nepresvedčivé, dovolací súd uvádza nasledovné:

19. Judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) už dávnejšie považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (por. napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

20. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. V preskúmvanej veci obsah spisu v ničom neodôvodňuje uplatnenie druhej vety predmetného stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len takých ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry ESLP. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

21. V danom prípade treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom

tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

22. Dovolateľka nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o taký prípad tu ale nešlo).

23. Dovolateľka tiež namietala, že odvolací súd ju v rozpore s ustanovením § 213 ods. 2 O. s. p. neupozornil na iné právne posúdenie veci a nedal jej možnosť zaujať k nemu relevantné stanovisko, príp. navrhnúť vo veci ďalšie dôkazy, čím porušil jej právo na dvojinstančnosť súdneho konania a odňal jej možnosti konať pred súdom. Táto jej námietka bola zjavne nenáležitá. Podľa § 213 ods. 2 O. s. p. odvolací súd má povinnosť vyzvať účastníka konania, aby sa vyjadril k možnému použitiu iného ustanovenia právneho predpisu, len v prípade, ak dospeje k názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie rozhodujúce; o taký prípad tu ale nešlo. Odvolací súd však takúto povinnosť nemá, ak inak interpretoval ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní bolo súdom prvej inštancie aplikované. V prípade, že súd na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval, jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Samotným právnym posúdením veci ale nemôže dôjsť k odňatiu možnosti účastníka konania pred súdom konať, lebo právnym posúdením veci sa mu neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (por. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Naviac, v prejednávanej veci odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie posúdil vec podľa ustanovení § 788 ods. 1 a 3, § 795 ods. 1, § 797 ods. 2 a 3, § 799 ods. 2, § 806 a § 810 Občianskeho zákonníka, a nestotožnil sa len s názorom vysloveným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že na vec je potrebné aplikovať aj § 52 ods. 1, 53 ods. 1 a 4, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

24. K dovolacej námietke žalovanej, že súd prvej inštancie nepripustil vykonanie dôkazov, ktoré v konaní navrhla vykonať, a súdy nesprávne vyhodnotili žalobcom predložené doklady ako dôkazy preukazujúce skutočnú výšku škody, ktorých relevantnosť namietala, dovolací súd uvádza, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (por. § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

25. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. vadou konania. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (por. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 85/2010 a 2Cdo 29/2011). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

26. Pokiaľ ide o námietku žalovanej spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci treba uviesť,

že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p.) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdom prvej inštancie a odvolacím súdom, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

27. K dovolacej argumentácii, v rámci ktorej žalovaná namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2Cdo 130/2011, 3Cdo 248/2011, 5Cdo 244/2011, 6Cdo 185/2011 a 7Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ale má nanajvýš „len“ charakter tzv. inej vady konania s možným následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

28. Pokiaľ dovolateľka tiež namieta, že v konaní došlo k vade podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., dovolací súd uvádza, že tzv. „iná procesná vada“ je síce relevantný dovolací dôvod, úspešne však môže byť uplatnená iba v procesne prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo 219/2013, 3Cdo 888/2015, 4Cdo 34/2011, 5Cdo 149/2010, 6Cdo 134/2010, 6Cdo 60/2012, 7Cdo 86/2012 a 7Cdo 36/2011).

29. Dovolateľka predovšetkým a výslovne namieta, že rozhodnutia oboch súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), keď dospeli k záveru, že nenastali podmienky na uplatnenie výluky z poistenia v zmysle čl. 4 bod 7 zmluvných dojednaní. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľky o nesprávnom právnom posúdení veci boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku tohto by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

30. K predchádzajúcim bodom odôvodnenia najvyšší súd pripomína konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.“.

31. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238, § 239 O. s. p., a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti podľa § 237 ods. 1 O. s. p. podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovanej odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie

(§ 262 ods. 2 C. s. p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.